

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Arbennig Tŷ Gwyn, Ffederasiwn Dysgu'r Gorllewin

Dyddiad yr arolygiad: Tachwedd 2022

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Mae Ysgol Tŷ Gwyn yn un o dair ysgol arbennig sy'n ffurfio Ffederasiwn Dysgu'r Gorllewin. Sefydlwyd y ffederasiwn ym mis Ionawr 2018. Nod y ffederasiwn yw cyflawni arbedion maint, datblygu cydweithio agos ar draws yr ysgolion er budd disgyblion a staff, fel ei gilydd, a datblygu a gwella capasiti arwain, tra'n cynnal hunaniaeth unigol pob un o'r tair ysgol.

Caiff pob un o'r tair ysgol eu gwasanaethu gan un corff llywodraethol, a'u harwain gan bennaeth gweithredol, a benodwyd yn 2019.

Mae Ysgol Tŷ Gwyn yn gymuned hapus a gofalgar. Mae staff ar draws y timau addysgu a therapiwtig yn cydweithio'n eithriadol o dda i ddarparu lefelau uchel o gymorth i ddisgyblion a theuluoedd, sy'n galluogi'r rhan fwyaf o ddisgyblion i wneud cynnydd cryf yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol.

Mae disgyblion yn mwynhau dod i Ysgol Tŷ Gwyn o ganlyniad i'r amgylchedd digynnwrf ac anogol yno. Maent yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol ac yn meithrin perthnasoedd cryf â staff, sy'n eu helpu i ddatblygu eu medrau cymdeithasol ac annibyniaeth yn dda dros gyfnod. Maent yn ymgysylltu'n gadarnhaol mewn gwarsi, yn dysgu gweithio ochr yn ochr â'i gilydd ac yn symud yn hapus rhwng gwahanol weithgareddau o gwmpas yr ysgol. O ran eu hanghenion a'u galluoedd, maent yn gwneud cynnydd cryf yn datblygu eu hannibyniaeth ac yn mynegi eu safbwyntiau a'u barn yn effeithiol.

Mae athrawon a staff cymorth yn meddu ar ddealltwriaeth gref o anghenion dysgu ychwanegol cymhleth disgyblion ac yn cydweithio'n effeithiol. Maent yn olrhain a monitro cynnydd disgyblion yn drylwyr ac yn rhoi gwybodaeth fanwl i rieni a gofaluwr am gyflawniadau eu plentyn. Mewn llawer o wersi, maent yn cynllunio gwarsi pwrpasol a difyr i gynorthwyo disgyblion i gymryd rhan yn llawn yn eu dysgu. Mewn ychydig o wersi, ni chaiff gweithgareddau eu cynllunio'n ddigon difyr, ac nid yw staff yn defnyddio strategaethau cyfathrebu sy'n cael eu ffafrio gan ddisgyblion yn ddigon da i gefnogi cyfranogiad cyson disgyblion mewn dysgu.

Mae'r ysgol yn darparu cymorth gwerthfawr i rieni a gofaluwr, er enghraifft trwy ganolfan deuluol yr ysgol. Mae'n cynllunio'n effeithiol i gynorthwyo rhieni a gofaluwr lle mae Saesneg yn iaith ychwanegol trwy sicrhau bod eu hanghenion dysgu'n cael eu diwallu. Caiff y cymorth gwerth chweil hwn ar gyfer rhieni a gofaluwr ei werthfawrogi'n fawr ganddynt.

Mae arweinwyr yn hynod weladwy o gwmpas yr ysgol ac yn ymwneud yn agos â phob agwedd ar waith yr ysgol. Maent yn gwybod yn dda iawn beth yw cryfderau'r ysgol a'r meysydd i'w gwella. Mae gweithgareddau hunanwerthuso yn gadarn ac yn rhoi ystyriaeth addas i adborth gan ddisgyblion, rhieni a gofaluwr i nodi blaenoriaethau ar gyfer datblygu.

Mae'r ysgol yn rhoi blaenoriaeth uchel i sicrhau ei bod yn bodloni blaenoriaethau cenedlaethol. Mae trefniadau cryf ar waith i hyrwyddo dysgu proffesiynol staff addysgu sy'n cyd-fynd yn dda â blaenoriaethau'r ysgol.

Argymhellion

A1 Sicrhau mwy o gysondeb yn ansawdd yr addysgu ar draws yr ysgol

A2 Cryfhau'r defnydd o dulliau cyfathrebu i sicrhau bod y rhain yn bodloni dulliau cyfathrebu sy'n cael eu ffafrio gan ddisgyblion yn gyson

A3 Gwerthuso effaith Ffederasiwn Dysgu'r Gorllewin ar Ysgol Tŷ Gwyn

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Bydd Estyn yn gwahodd yr ysgol i baratoi dwy astudiaeth achos ar ei gwaith yn gysylltiedig â chymorth yr ysgol ar gyfer teuluoedd, gan gynnwys y rhai sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol, a'i gwaith o fewn y cwricwlwm i gynorthwyo disgyblion ag anghenion cymhleth i fynychu apwyntiadau ar gyfer eu gofal personol, i'w lledaenu ar wefan Estyn.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Arbennig Tŷ Gwyn, Ffederasiwn Dysgu'r Gorllewin
Awdurdod lleol	Cyngor Caerdydd
Iaith y darparwr	Saesneg
Math o ysgol	Arbennig
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	203
Disgyblion o oed ysgol statudol	163
Nifer yn y dosbarthiadau meithrin	2
Canran y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran genedlaethol y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd mewn ysgolion arbennig a gynhelir yw 44.7%)	45.8%

Canran y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol (a) (Canran genedlaethol y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol mewn ysgolion arbennig a gynhelir yw 100%)	100.0%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg ar yr aelwyd	0%
Canran y disgyblion sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol	32%
Dyddiad penodi'r pennaeth	09/01/2019
Dyddiad arolygiad blaenorol Estyn (os yw'n berthnasol)	05/01/2012
Dyddiad dechrau'r arolygiad	21/11/2022
<p>Mae Ysgol Tŷ Gwyn yn darparu addysg ddydd ar gyfer disgyblion rhwng 3 ac 19 mlwydd oed. Mae llawer o ddisgyblion o oedran ysgol statudol, ac mae ychydig iawn ohonynt mewn addysg ôl-orfodol. Mae anghenion dysgu ychwanegol disgyblion yn amrywiol, ac mae gan bob un ohonynt ddatganiad o anghenion addysgol arbennig. Mae tua 36% o ddisgyblion yn awtistig, ac mae gan 35% arall anawsterau corfforol a meddygol. Mae gan weddill y disgyblion amrywiaeth o anawsterau dysgu, gan gynnwys anawsterau dysgu dwys a lluosog, anawsterau dysgu difrifol, anawsterau dysgu cymedrol a chyffredinol. Yn ychwanegol, mae gan ychydig iawn o ddisgyblion namau synhwyraidd.</p> <p>Mae 29 dosbarth yn yr ysgolion, a 32 o athrawon cyfwerth ag amser llawn, a 105 o gynorthwywyr addysgu.</p> <p>Mae'r ysgol, ar ran yr awdurdod lleol, yn darparu gwasanaeth allymestyn i ddarparwyr y blynyddoedd cynnar. Ni chafodd hwn ei gynnwys fel rhan o'r arolygiad.</p> <p>Mae'r ysgol wedi bod yn gweithio gyda phrifysgol leol i ddarparu lleoliadau ar gyfer myfyrwyr TAR.</p> <p>Arolygwyd yr ysgol ddiwethaf yn 2012 a phenodwyd pennaeth yr ysgol ym mis Medi 2022.</p>	

ⓘ Hawlfraint y Goron 2023: Gellir aildddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 27/01/2023